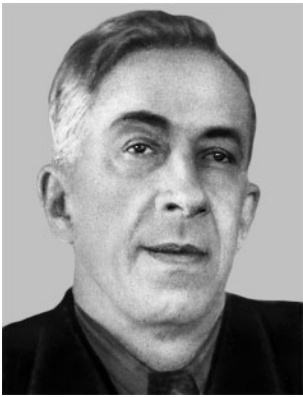

П. П. Ротач, О. П. Ротач

Петніков Григорій Миколайович

ПЕТНІКОВ Григорій Миколайович (25. 01(06. 02). 1894, Санкт-Петербург — 10. 05. 1971, м. Старий Крим, нині Кіровського р-ну, АР Крим) — поет, перекладач. Член СП СРСР (1955). Дитинство минуло в Харкові. Тут закінчив 3-ю гімназію (1913), музичну школу, юридичний факультет університету (1918). Друкувати вірші почав 1914 у місцевій періодиці. Співзасновник та керівник (1914—22) видавництва «Лирень». Улітку 1916 познайомився в Харкові з *В. Хлебніковим*, видав кілька його творів (зокрема антивоєнний маніфест «Труба марсян»). 1918—19 очолював Всеукраїнський літературний комітет Наркомосу. Деякий час редагував літературну сторінку «Известий Временного рабоче-крестьянского правительства Украины». 1919 у складі Червоної армії воював на Південному фронті. Влітку 1919 лікувався в Кременчуці на Полтавщині. Ця подія відбилася у вірші «В лазарете: (Из походной записи 1919 года)». Спільно з О. Чапигіним видавав у Харкові журнал «Пути творчества» (1919—20), в якому вмістив власний переклад «Учеников в Саисе» Новаліса. 1920—21 вірші П. друкували у полтавському літературному збірнику «Радуга». Пізніше він здійснив низку творчих поїздок: на Урал, у Ленінград (нині Санкт-Петербург), до Криму. 1925 за відрядженням Головополітосвіти УСРР побував у Німеччині. Потім жив у Ленінграді (1925—31), друкувався у місцевих та московських журналах «Звезда», «Новый мир», «Красная панорама», «Красная нива», «Резец», а також харківському журналі «Красное слово». 1931 повернувся до Харкова, редагував журнали «Литстрой» та «Советская литература». 1937—58 мешкав у Підмосков'ї (Малоярославець). Під час німецько-радянської війни працював на Північному Кавказі (Нальчик), друкувався у місцевих «Окнах ТАРС», виступав на радіо, згодом переїхав до Киргизстану. Наприкінці літа 1956 прибув до Полтави, тут написав чернетку «Поздних стихов» (збірка «Заветная книга»), навіяних

осіннім пейзажем міста. «Опошни пестрая лазурь» відбилася у вірші «Украинская ярмарка». Від 1958 — у Старому Криму. Популяризував українську поезію й фольклор. Значне місце в його доробку займали переклади. Після відвідання Берліна, Гамбурга і знайомства з німецькими літераторами уклав антологію сучасної поезії німецьких експресіоністів «Молодая Германия» (О., 1926), збірник «Запад и Восток» (К.; Х., 1935), в яких умістив і власні переклади (зокрема віршів Й. Бехера, С. Гейма, Д. Верфеля та ін.). Видав «Полное собрание сказок братьев Гримм» (1948), «Украинские народные сказки» (Москва, 1948; 1955), «Украинские сказки и легенды» (Сф., 1966; 1971). Перекладав також твори Т. Шевченка, Марка Вовчка, І. Франка та ін. Уклав збірник «Мифы Эллады» (К., 1941), збірки віршів, нарисів і оповідань для дітей середнього та старшого віку «В огне отечественной войны» та сатири й гумору «Народ смеется» (обидві — Нальчик, 1942). У 1934 в Харкові у перекладі українською мовою вийшли його «Вибрані поезії», а 1972 в Лодзі польською — «Wiersze wybrane».

Основні твори

Леторей. Москва, 1915 (співавт.); Быт побегов. Москва, 1918; Поросль солнца: 3-я книга стихов. Москва, 1918; Петроград, 1922; Книга Марии-Зажги-Снега. Петроград, 1920; Ночные молнии: 4-я книга стихов. Ленинград, 1928; Книга избранных стихотворений. Х., 1930; Молодость мира. Х., 1934; Стихотворения [1914—1916]. К., 1935; Избранные стихи. Москва, 1936; Заветная книга. Сф., 1961; Открытые страницы. Сф., 1963; Утренний свет. 1915—1967. Сф., 1967; Лирика. Сф., 1969; Пусть трудятся стихи: Избр. произведения. Сф., 1972.

Рекомендована література

1. Хлебников В. Письма Г. Петникову // Хлебников В. Собрание произведений. Т. 5. Ленинград, 1933;
2. Рыльский М. Слово о поэте // Петников Г. Заветная книга. Сф., 1961;
3. Ротач П. Старе знамено колише вітер // Кременчуцька зоря. 1966, 20 верес.;
4. Дегтярьов П. Піввіку творчості: Григорію Петнікову — 75 // Літературна Україна. 1969, 24 січ.;
5. Котляр Ю. Поэт утреннего света // Правда Украины. 1969, 25 янв.;
6. Медовников С. Ранняя творчість Григорія Петникова // Радянське літературознавство. 1969. № 3;
7. Григорій Петніков: [Некролог] // Літературна Україна. 1971, 14 трав.;
8. Ротач П. Все опромінює пісня // Кримська світлиця. 2002, 1 лют.;
9. Тимиргазин А. Узорник ветровых событий: Поэт Григорий Николаевич Петников. Москва; Феодосия, 2019.

Бібліографічний опис:

Петніков Григорій Миколайович / П. П. Ротач, О. П. Ротач // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880407>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).